

התמחות מעשית: עובדים בתחום יחסי ישראל והאיחוד האירופי

Internship course - working in the sphere of EU - Israeli relations

מספר קורס 1031-3978

ד"ר מאיה שיאון-צדקיהו

דוא"ל: mayasion@mail.tau.ac.il טל' נייד: 052-4705548

מטרת הסדנה, פרקטיקה ותוצרים:

האיחוד האירופי הוא יישות ייחודית ביחסים הבינלאומיים. עבור ישראל האיחוד הוא שותף מרכזי ביותר לכלכלתה וגורם משפיע על הרגולציה בה, אם כי נסתר יחסית מהעין עבור ישראלים רבים, כולל סטודנטים בתחום. הקורס נועד לגשר בין האקדמיה לבין עולם התעסוקה על ידי יצירת הכרות עם עולם זה והתנסות בו. מטרת הסדנה היא לחבר בין הידע האקדמי לפרקטיקה המעשית בתחום יחסי ישראל והאיחוד האירופי. הסדנה מאפשרת התנסות מעשית על פי הרקע הדיסיפלינרי ממנו מגיעה/ה הסטודנט/ית, על בסיס הבנה עיונית של היחסים הפוליטיים, הכלכליים, הרגולטוריים והמשפטיים בין ישראל לאיחוד האירופי, ורכישת מיומנויות לכניסה לשוק העבודה. ההתמחות תתבצע במחלקות הרלוונטיות במשרדי וסוכנויות ממשלה, רשויות מקומיות, התאחדות התעשיינים, לשכות סחר, מכוני מחקר, עמותות ועוד. כל סטודנט/ית יקבל פרוייקט התמחות לפי צרכי מקום ההתמחות ובהתאמה לרקע הדיסיפלינרי ולכישוריו/ה. באמצעות העבודה על הפרוייקט הסטודנט/ית תחשף לעולם העבודה ותרכוש כישורים בו. ההתמחות תהיה בת 120 שעות ותתחיל מדצמבר עד מאי/יוני (6 שעות ליום בשבוע * 20 שבועות).

תוצרים וערך מוסף לסטודנטים/ות: הקורס וההתמחות יאפשרו היכרות עם עולם התעסוקה הרב-תחומי הקשור באיחוד האירופי בישראל, יחזקו ויבנו כישורי עבודה וקשרים עם אנשים בתחום.

רציונל ותכני הסדנה:

ליחסים עם האיחוד האירופי יש חשיבות אסטרטגית עבור ישראל במגוון היבטים. כלכלית, הוא שותף הסחר הראשי שלה (כ-40% מהייצוא וקרוב ל-50% מהייבוא של ישראל הם עם האיחוד האירופי). רגולטורית, זהו גוף המשפיע במישורין ובעקיפין על הרגולציה בישראל. השתתפות בתכנית המחקר והחדשנות האירופית מהווה את המקור השני אחרי הממשלה לכספי מחקר, פיתוח וחדשנות בארץ, ומספר הולך וגדל של מדינות וחברות אירופיות פותחות בישראל מרכזי מו"פ. הסכם "שמיים פתוחים" עם האיחוד האירופי שינה את סקטור התיירות היוצאת והנכנסת מ/לישראל. כמו כן, כיום מרבית הסטודנטים הישראליים הלומדים בחו"ל עושים זאת במסגרת תכנית "ארסמוס+" של האיחוד האירופי. אם כן, המשק הישראלי ומקומות עבודה רבים בו קשורים ומושפעים מהנעשה בשוק המשותף של האיחוד האירופי. עם זאת, במישור הפוליטי היחסים מאופיינים בעליות וברידות. העשור האחרון מאופיין בשפל ובהגברת הזיקה (לינג'ה) בין הכלכלי לפוליטי.

הקורס יעסוק בתכנים הבאים: (1) "מסוגלות תעסוקתית", כולל סדנת פיתוח קריירה (כתיבת קו"ח והכנה לראיון עבודה). (2) מורכבות יחסי ישראל והאיחוד האירופי, תוך דגש על מצב היחסים הפוליטי העכשווי אל מול מערכת ההסכמים והקשרים הפונקציונלית-מעשית העניפה והעמוקה שבין ישראל לאיחוד האירופי. חלק זה יהווה תשתית עיונית להתמחות מעשית באחד הממשקים בין ישראל לאיחוד האירופי. (3) בחלק השני של הסדנה, תתקיים סדרת מפגשים עם מומחים ומומחות העובדים על היבטים שונים ביחסי ישראל והאיחוד, כגון: שגרירים.ות ודיפלומטים.ות, עובדי.ות משרדי ממשלה ורשויות מקומיות העוסקים ביחסי ישראל והאיחוד, נציגים.ות מהמגזר הפרטי והשלישי, ועוד. בחלק ממפגשים אלו ננתח מקרי בוחן ונושאים קונקרטיים ביחסי ישראל והאיחוד. (4) במסגרת ההתמחות בכלי עבודה וחשיבה פרקטיים, הסטודנטים.ות יכתבו נייר מדיניות בנושא הקשור לבעיית מדיניות. במהלך הקורס תינתן הדרכה

בכתיבת נייר שכזה, שיוצג בסוף שנת הלימודים ויקבל משוב מהקבוצה. בנוסף, נייר המדיניות יתומצת לפוסטר דיגיטלי מעוצב ותתקיים תערוכה של הפוסטרים.

סוג קורס והיקף: שיעור, 4 ש"ס.

פגישות השיעור: ימי חמישי, שעות 16:15-17:45, בזום/בכיתה 208, בנין נפתלי (לו"ז מפורט לגבי המפגשים ישלח בנפרד. **שימו לב – בחלק מהתאריכים לא יתקיים שיעור אלא שיחות אישיות**).
שעות הקבלה: בתיאום מראש, או אחרי השיעור בצמוד ובהמשך לזום/לשיעור.

חובות הסטודנט ושיטת קביעת הציון:

- **קריאת מקורות החובה של הקורס**. בחלקה השני של הסדנה המקורות יותאמו ויתואמו לפי נושאי המפגשים והדוברים. ות בהם, ולא בהכרח ילקחו מרשימת הקריאה.
- **נוכחות חובה** בכל המפגשים (100% למעט היעדרויות מוצדקות ומאושרות, בתיאום מראש). **השתתפות פעילה** ותורמת בשיעורים ובמפגשים תזכה עד 5 נקודות בונוס לפי שיקול דעת המרצה.

כתיבת נייר מדיניות

- **פרסום עדכון על יחסי ישראל – האיחוד האירופי**. 1 עמוד, כ-3-4 ידיעות:
  - מטרת העדכון היא למצוא נושאים אקטואליים על או בקשר למקום ההתמחות שלך בהקשר יחסי ישראל והאיחוד האירופי. מצא/י 3-4 נושאים הרלוונטיים למקום ההתמחות שלך שנידונו לאחרונה (בתקשורת, מכוני מחקר, גופי ממשל, וכד').
  - סכמ/י את הנושא בפסקה אחת, כולל הפניה למקורות בגוף הטקסט (**הפנו בקישורית לאתר ממנו נלקחה הידיעה כך**). שימ/י לב אם ישנן גישות שונות בנושא, וסכמ/י אותן.
  - מטרה נוספת של כתיבת העדכון היא זיהוי סוגיות (בעיות מדיניות) עליהן תוכלו לכתוב נייר מדיניות. בסיום כל פסקה היפכו את הידיעה לניסוח של בעית מדיניות ציבורית.
  - לגבי ידיעות חדשותיות הפעילו חשיבה ביקורתית/הצלבת מקורות כדי להעריך את מידת האמינות והדיוק של המקורות. כל סטודנט/ית יגיש עדכון אחד ויעלה אותו לאתר הקורס (מוודל). 10% מהציון. **מועד הגשה: עד 14.1.2021**.

- **פוסטר**: כשלב ביניים בכתיבת נייר המדיניות, עיקרי הנייר יתומצתו לפוסטר דיגיטלי. תתקיים הצגה בכנס פוסטרים (בחודש מאי) הגשת הפוסטר היא חלק מתנאי קבלת ציון על נייר המדיניות. הצגת הפוסטר תאפשר להציג ולדייק את עיקרי נייר המדיניות באופן יצירתי ותמציתי, ולקבל משוב מהכיתה אודות בעית המדיניות והחלופות לפתרונה. **מועד הגשה: עד 22.4.2021**. תתקיים הערכת עמיתים. לאחריה מי שרוצה לתקן - הגשת גרסה סופית ב- 29.4.

- **כתיבת נייר מדיניות** – בחינת סוגיה מעשית ביחסי ישראל – איחוד אירופי הקשורה למקום ההתמחות באמצעות כתיבת נייר מדיניות. על הבעיה שתוצג בנייר להיות מאושרת ע"י המרצה. הנחיות ספציפיות לכתיבת נייר המדיניות ישלחו בנפרד. היקף הנייר: 6-7 עמודי תוכן (מקסימום עד 1600 מילים סה"כ, ללא רשימה ביבליוגרפית). ניתן לכתוב בזוגות (עד 13 עמודי תוכן לזוג, ומקסימום עד 3000 מילים סה"כ). הכתיבה תהיה אישית ומקורית, לפי כללי האוניברסיטה, ותכלול מראי מקום ורשימה ביבליוגרפית. כחלק משיטת איסוף המידע לנייר המדיניות, רצוי במידת האפשר לכלול ראיונות. 60% מהציון. מועד הגשה עד חודש מסיום הסמסטר: **עד 18.7.2021**.

- **התמחות** תהווה 30% מהציון על סמך נוכחות מלאה, הגשת שני דוחות התמחות (1-2 עמ'), הראשון ב- 31.1.2021, והשני ב- 6.5.2021) ועל סמך דיווח הארגונים על השתלבות הסטודנט/ית במקום ההתמחות.

מטלה ותאריך הגשה	פירוט	% מציון סופי
עדכון	פירוט למעלה	10%
פוסטר	הגשת הפוסטר היא תנאי לקבלת ציון על נייר המדיניות	60%

נייר מדיניות	6-7 עמודי תוכן	
התמחות	על סמך: (1) נוכחות מלאה; (2) חוות דעת החונכת/ת על השתלבות הסטודנט/ית ותרומתו/ה; (3) והגשת 2 דו"חות התמחות של הסטודנט/ית (1-2 עמ') , הראשון עד 31.1.21 והשני עד 6.5.21	30%
השתתפות פעילה ותורמת	לפי שיקול דעת המרצה	עד 5 נק' בונוס

תכנית הקורס וקריאה מומלצת

מטבעה של כל תכנית שהיא כפופה לשינויים ויש לעקוב אחר הודעות הנמסרות בכיתה, באמצעות moodle או במזכירות המחלקה. התכנית להלן מפרטת את המקורות הנדרשים לקריאה לפני כל שיעור, וכן המלצות קריאה למקורות נוספים בכל אחד מנושאי הקורס. כאמור, תכנית המפגשים תפורסם בנפרד. יש לעקוב אחר הודעות ב-moodle ובתיבת הדוא"ל שלכם באוניברסיטה.

1. [22.10.20] מפגש ראשון – מבוא לקורס ולהתמחות

זהו קורס ייחודי שהדגש בו הוא על החיבור בין האקדמיה לבין עולם העבודה ושיפור ה"מסוגלות התעסוקתית" שלך. לכן במפגש הראשון אתמקד בהיכרות איתך, בהסבר דרישות הקורס וההתמחות, בסקירת אפשרויות ההתמחות, בשיח על מה נדרש ממך כסטודנט. יית בקורס ובהתמחות. נעבור על השלב הראשון של בחירה במקום התמחות, יצירת קשר עם החונכת, שליחת קו"ח, קביעת פגישה, הכנות לראיון ההתמחות וכיוצ"ב.

חוברת מקומות ההתמחות תשלח אליך בדוא"ל. מילוי טופס העדפות ראשוני. [29.10.20] שיחות אישיות

2. [5.1.1.20] "מסוגלות תעסוקתית": על משולש (אי) הקשר שבין האקדמיה לעולם התעסוקה - מקומות תעסוקה, מוסדות להשכלה גבוהה וסטודנטים/ות

Chiara Succi & Magali Canovi (2019), "[Soft skills to enhance graduate employability: comparing students and employers' perceptions](#)," Studies in Higher Education, (12 p.).

- **שאלות לקריאה פעילה של המאמר:** מה המחשבות והתובנות שעלו לך בזמן קריאת המאמר? האם אתה מסכימה למסקנות המאמר? **(העלו תשובות לפורום הקורס).**

- האוניברסיטה העברית, "[מחקר חדש: הרחבת ההשכלה חשובה לסטודנטים חדשים לא פחות מרכישת מקצוע](#)", 19 ינואר 2021.

- קורס "קמפוס IL" – [קורס כישורי עבודה רלוונטיים בעולם העבודה המשתנה](#) און-ליין בקישורית (הערכת זמן: 3 שעות. מהנסיון שלי, לוקח פחות זמן). בסופו תקבלו מפת כישורים רכים וטיפים כיצד לשפר אותם – תוכלו להכין תכנית עבודה אישית.

"בוזון/סקר עצמי: מהם הכישורים הרכים החזקים שלך? ומה החלשים? על אילו כישורים היית רוצה לעבוד ולשפר?"

- "[למידה והוראה מקדמות תעסוקה](#): תקוה ישראלית באקדמיה ותכניות ההתמחות של אלומה", ספטמבר 2020.

- Małgorzata Kuczera et al. (2020), "[Apprenticeship and Vocational Education and Training in Israel](#)," OECD.

- אבי לב (2016), "[נייר עמדה: בונים את הגשר מהשכלה לתעסוקה](#)" - נייר עמדה בנושא התמחויות בישראל, תכנית "הדבר הבא", עמותת אלומה.

- [12.11.20] **מפגש זום עם יועצת קריירה – בניית קו"ח וראיון עבודה**
- **הגשמי קורות חיים** (1 עמוד מקסימום) מותאמים למקום ההתמחות בתיבת ההגשה במוודל. ראו את הסרטון [בקישורית כאן](#). מדריכים לכתיבת קורות חיים:
  - (1) [איך כותבים קורות חיים?](#) שירות התעסוקה
  - (2) ["איך לכתוב קורות חיים?"](#) All Jobs

3. [7.1.21; 14.1.21] כתיבת נייר מדיניות:
גייל לוי (2011), לכתוב נייר מדיניות, האוניברסיטה הפתוחה. עמ' 5-75 (מהו נייר מדיניות; הגדרת הבעיה; הצגת המטרות; ניסוח הקריטריונים; זיהוי החלופות; ניתוח החלופות; גיבוש ההמלצה; כתיבת הסיכום; הצגת הממצאים).

[כתיבת מסמכי מדיניות – מדריך לכותב](#), נציבות שירות המדינה, אגף תורה וניהול ידע, בייחוד עמ' 11-21. דוגמאות לניירות מדיניות באתר הקורס במוודל.

4. יחסי ישראל אירופה והאיחוד האירופי – המסלול הביילטרלי והדיסוננס הקוגניטיבי

שביט, יעקב ויהודה ריינהרץ, אירופה המהוללת והמקוללת, תל-אביב: עם עובד, 2006, "פתח דבר ומבוא", עמ' 11, 14-24.

פרדו, שרון (2011), "[קרוב כל כך, רחוק כל כך](#)": ישראל והאיחוד האירופי, "זמנים", 114, 48-56.

*Guy Harpaz and Gadi Heimann (2016), "[Sixty Years of EU - Israeli Trade Relations: The Expectation – Delivery Gap](#)", Journal of World Trade, 50(3), 447-474.

*Guy Harpaz and Asaf Shamis (2010), "Normative Europe and the State of Israel: An Illegitimate Eurotopia?", Journal of Common Market Studies, 48(3), 579-616 (read especially part III of the article).

אייל רונן יחד עם נמרוד גורן (2020), "מדיניות מפלגת: מדיניות החוץ של ישראל כלפי האיחוד האירופי והמדינות החברות בו", בתוך: [מפולגים ומפלגים: אירופה, ישראל וקידום שלום ישראלי – פלסטיני](#), עורכים מיריאל אסבורג ונמרוד גורן, 2020, עמ' 13-22.

Toby Green and Jonathan Rynhold (2018), "Europe and Israel: Between Conflict and Cooperation", Survival. (in moodle).

*Rafaella Del Sarto (2014), "Israel and the European Union: Between Rhetoric and Reality." in: Israel and the World Powers: Diplomatic Alliances and International Relations beyond the Middle East, ed. Shindler, Colin (London : I.B. Tauris), chapter 7, 16 pp.

Müller, P. (2016), "The revised European Neighbourhood policy and the EU's comprehensive approach towards the Israeli-Palestinian conflict: Not so new, after all", in D. Bouris and T. Schumacher (eds), The Revised European Neighbourhood

Policy: Continuity and Change in EU Foreign Policy, Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Cariline B. Glick, 11 December, 2017, "[Our World: Europe's War Against the Jewish State](#)", The Jerusalem Post.

Emanuele Giaufret, 24 December 2017, "[The Real Story of the EU-Israel Friendship](#)," The Jerusalem Post.

5. היחסים בראי ההיסטוריה

Gadi Heiman and Lior Herman (2019), Israel's path to Europe: the negotiations for a preferential agreement, 1957-1970, Routledge.

6. יחסי ישראל - האיחוד האירופי – המסלול המולטיטרלי תהליך ברצלונה והסכם ההתאגדות; מדיניות השכנות ותכנית הפעולה; האיחוד למען הים התיכון.

גיא הרפז (2006), "[מדיניות השכנות האירופית של האיחוד האירופי](#) והשפעותיה האפשריות על תבנית הנוף המשפטית, הכלכלית, החברתית והפוליטית של מדינת ישראל", משפט ועסקים, ד', 431-464.

*Pardo, Sharon and Joel Peters (2010), Uneasy Neighbors: Israel and the European Union, Plymouth: Lexington Books, 2010, chapter 1, pp. 5-26.

*Pardo, Sharon and Joel Peters (2010), Uneasy Neighbors: Israel and the European Union, Plymouth: Lexington Books, 2010, chapter 2, pp. 27-46.

Nicole Koenig (2016), "[Taking the European Neighbourhood Policy Beyond the Conception-Performance Gap](#)", the Jacques Delors Institut – Berlin.

Mark Furness and Isabel Schaefer (2015), "[The 2015 ENP Review: More Realism, Less Ambition](#)", The Current Column (1 page).

Sammy Ravel (2016), "European Neighborhood Policy in the Middle East: The Test for Reality", Israel Journal of Foreign Affairs, 1-10.

Wolfgang Koeth (2014) "[The 'Deep and Comprehensive Free Trade Agreements'](#): an Appropriate Response by the EU to the Challenges in its Neighbourhood?" EIPA Maastricht.

7. הגישות בישראל ביחס לאיחוד האירופי: הטוב, הרע והפרגמטי

הזיקה (לינקג') בין הכלכלי לפוליטי

*Persson, Andres (2018), EU Differentiation as a case of Normative Power Europe in the Israel-Palestinian Conflict, Journal of European Integration, 40(2), 193-208.

*Eyal Ronen with Nimrod Goren (2019), in: Muriel Asseburg and Nimrod Goren (eds.) *Divided and Divisive: Europeans, Israel and the Israeli – Palestinian Peacemaking*, ch. 2: *Israel's Foreign Policy Towards the EU and its Member States*, pp. 21-35. [Also available in Hebrew below]

* אייל רונן יחד עם נמרוד גורן (2020), "מדיניות מפלגת: מדיניות החוץ של ישראל כלפי האיחוד האירופי והמדינות החברות בו," בתוך: [מפולגים ומפלגים: אירופה, ישראל וקידום שלום ישראלי – פלסטיני](#), עורכים מיוריאל אסבורג ונמרוד גורן, 2020, עמ' 22-13.

Krassimir Y. Nikolov (2017), "Partnership after peace? An optimist's view on the EU's future special and privileged relations with the States of Israel and Palestine," *Diplomacy Journal*, Ministry of Foreign Affairs, Bulgaria, 228-268.

Krassimir Y. Nikolov (2014), *Ashton's second hat: The EU Funding Guidelines on Israel as a Post-Lisbon Instrument of European Foreign Policy Making*, "Diplomacy Journal, Ministry of Foreign Affairs, Bulgaria, 167-188.

Beth Oppenheim (2020) "[Can Europe overcome its paralysis on Israel and Palestine?](#)" Center for European Reform, February.

Hugh Lovatt and Mattia Toaldo (2015) "[EU Differentiation and Israeli Settlements](#)", European Council on Foreign Relations.

Bertrand-Sanz, Agnes *et al.* (2012) "[EU-Israel Relations: Promoting and Ensuring Respect for International Law](#)," Euro-Mediterranean Human Rights Network, Brussels, February (61 p.)

עודד ערן (מאי 2009), "יחסי ישראל והאיחוד האירופי: צעד קדימה, שניים אחורה", עדכן אסטרטגי, המכון למחקרי ביטחון לאומי, 12(1), 59-51.

מאיה שיאון – צדקיהו עם שירה הירש (2020), "[מדיניות הבידול בין ישראל הריבונית לשטחים שונה מהותית מתנועת החרם](#)," מכון מיתווים.

8. ההסכמים השונים: השמיים הם הגבול? ריבוי הסכמים פרגמטיים אנקדוטליים לצד העדר מבט אסטרטגי כולל מכיוונה של ישראל

נלי מונין (2003), האיחוד האירופי וישראל: תמונת מצב, משרד האוצר, פרק י"א "הסכם האסוציאציה בין ישראל והאיחוד האירופי – תכנון והפוטנציאל למיצויו", עמ' 217-195.

Dror, Yehezkel and Sharon Pardo (2006), "Approaches and Principles for an Israeli Grand Strategy towards the European Union," *European Foreign Affairs Review*, 11, no. 1, 17-44.

Tovias, Alfred (2003), "Mapping Israel's Policy Options Regarding its Future Institutionalized relations with the European Union," Working Paper No. 3, CEPS Middle East & Euro-Med Project, January.

9. סוגיות שעל סדר היום

שושנה סולומון (2021), "[דוח מיוחד](#): ישראל רחוקה מלממש את פוטנציאל ההשקעות מאירופה", זמן ישראל, 1 פברואר.

Hugh Lovatt (2020) "[The End of Oslo](#): A New European Strategy on Israel – Palestine," European Council of Foreign Relations, December, pp. 1-25.

נמרוד גורן (2020), "[חלון הזדמנויות ביחסי ישראל-אירופה נפתח, האם נדע לנצל זאת?](#)" מיתווים.

מאיה שיאון – צדקיהו (2020) "[התגובות מאירופה לכוונות הסיפוח של ישראל](#)", מאי, מכון מיתווים.
מאיה שיאון – צדקיהו (2020) "[הסכמי הנורמליזציה לא הועילו לשינוי ביחסים עם האיחוד האירופי](#)", דצמבר, מכון מיתווים.

Nathalie Tocci (2020) "[Framing an EU Response to Israel's Annexation of the West Bank](#)," IAI.

[האיחוד האירופי בעידן של תהפוכות: מגמות, אתגרים ומשמעויות לישראל](#) (אוסף מאמרים), עורכים יתם רוזנר ועדי קנטור, מזכר 175, המכון למחקרי ביטחון לאומי, תל אביב, מאי 2018.

Raffaella Del Sarto A. (2019), "[Stuck in the Logic of Oslo](#): Europe and the Israeli-Palestinian Conflict," Middle East Journal, Vol. 73, No. 3, Autumn.

Sharon Pardo and Neve Gordon (2018), "Euroscpticism as an Instrument of Foreign Policy," Middle East Critique.

Guy Harpaz (2020), "[Mandatory Labeling of Origin of Products](#) from Territories Occupied by Israel and the Weight of Public International Law: Psagot," Common Market Law Review, 57 (5), 1585-1608.

Guy Harpaz (2018), "The Front Polisario Verdict and the Gap Between the EU's Trade Treatment of Western Sahara and Its Treatment of the Occupied Palestinian Territories", Journal of World Trade 52, no. 4, 619–642.

Neve Gordon and Sharon Pardo (2015), "The European Union and Israel's Occupation: Using Technical Customs Rules as Instruments of Foreign Policy," The Middle East Journal, 69 (1), 74-90.

Raffaella Del Sarto, ed. (2015), *Fragmented Borders, Interdependence and External Relations: The Israel – Palestinian – European Union Triangle*, Palgrave Macmillan.

Benedict J.A. Göbel (2016), "[The Israeli lobby for Research and Innovation in the European Union: An example of efficient cooperation in the European Neighbourhood?](#)" Bruges Political Research Papers, 49/2016 (40p).

Patrick Müller and Peter Slominski (2016), "[The Role of Law in EU Foreign Policy-Making: Legal Integrity, Legal Spillover, and the EU Policy of Differentiation towards Israel](#)", Journal of Common Market Studies, 1-18.

מקורות נוספים:

HORIZON 2020 - תכנית המו"פ האירופית יוצאת לדרך, ISERD (פרסום המנהלת הישראלית לתכנית המחקר ופיתוח האירופית).

קריאה נוספת:

הורביץ, ניצן (2003), "כן מפוכח לאירופה", ארץ אחרת, גליון 18.
הלר, מרק (2014), "חרם, משיכת השקעות וסנקציות: כיצד לסכל את האיום", המכון למחקרי ביטחון לאומי, גיליון 516, 11 בפברואר.
הרפז, גיא (2006), "מדיניות השכנות האירופית והשפעתה על מדינת ישראל", משפט ועסקים, 4, 431.
הרפז, יוסי (2021), "ישראלים עם אופציה: הביקוש לדרכון אירופי בישראל אזרחות כפולה כירושה משפחתית וכסמל סטטוס", מגמות, מ"ח (3-4), 626-655.
מונין, נלי, האיחוד האירופי וישראל: תמונת מצב, משרד האוצר, 2003.
מרוז יוחנן (2002), אירופה במערכת יחסי החוץ של המדינה, משרד החוץ, 50 השנים הראשונות (חלק ראשון), 329.
ערן, עודד (מאי 2009), "יחסי ישראל והאיחוד האירופי: צעד קדימה, שניים אחורה", עדכן אסטרטגי, המכון למחקרי ביטחון לאומי, 12(1), 51-59.
פרדו, שרון (2007), "אסטרטגיה חדשה ומבנה חדש לקהילות היהודיות באיחוד האירופי", כיוונים חדשים – כתב עת לציונות ויהדות, 15, ינואר.
פרימור, אבי (2002), "ישראל והאיחוד האירופי", משרד החוץ, 50 השנים הראשונות (חלק ראשון), 340.
פרלה, שלמה (2008), אירופה ומדינת ישראל – הדיאלוג הטראגי, ישראל בשנת השישים, נתיב, 3 (122), סיון, תשס"ח, 79-89.
פרלה, שלמה, "לרקוד עם ענקים-שורשי האינטגרציה האירופית במלאת יובל שנים להקמת השוק האירופי המשותף", נתיב, 3 (116) מאי-יוני 2007 סיון, תשס"ז.
צימרמן, משה (1996), "בין אירו-פוריה לאירו-פוביה", בתוך צימרמן ווידנפלד (עורכים), מעבר לריבונות? האינטגרציה האירופית, אקדמון, ירושלים תשנ"ו, 21 – 33.
קליבנסקי, מ. (1957), "סחר החוץ הישראלי בשוק האירופי המשותף", רבעון לכלכלה, נובמבר, עמ' 46-50.
רום, מיכאל (תשנ"ט, 1998), בנתיב המדיניות המסחרית הבינלאומית של ישראל: העדיפויות והשוק האירופי המשותף, תל אביב: רמות – אוניברסיטת תל-אביב.
רטיג עילי ועודד ערן (2018), "סוגיות ביחסים הכלכליים בין ישראל לאירופה", 139-144.
רייך, אריה, "האיחוד האירופי", בתוך: רובי סיבל, המשפט הבינלאומי, מהדורה שנייה, 159.
שביט, יעקב ויהודה ריינהרץ (2006), אירופה המהוללת והמקוללת, תל-אביב: עם עובד.

Asseburg Muriel & Nimrod Goren (Eds) (2019) "Divided and Divisive: Europeans, Israel and Israeli-Palestinian Peacemaking," Mitvim, PAX, SWP.

Börzel, Tanja A. & Vera van Hüllen (2014), "One voice, one message, but conflicting goals: cohesiveness and consistency in the European Neighbourhood Policy," Journal of European Public Policy, 21(7), 1033-1049.

Bulut Aymat Esra, Ed. (2010), European Involvement in the Arab-Israeli Conflict, Chaillot Papers, December, Institute for Security Studies (EUISS).

Cardwell, Paul James (2012), "[Euromed, European Neighbourhood Policy and the Union for the Mediterranean](#): Overlapping Policy Frames in the EU's Governance of the Mediterranean," Journal of Common Market Studies, 49(2), 219-41.

Dachs, Gisela and Joel Peters (2006), "Israel and Europe, the Troubled Relationship: Between Perceptions and Reality," Discussion Paper, The Centre for the Study of European Politics and Society, Israel: Ben Gurion University.

Del Sarto Raffaella A. (2019), "[Stuck in the Logic of Oslo](#): Europe and the Israeli-Palestinian Conflict," Middle East Journal, Vol. 73, No. 3, Autumn.

Del Sarto, Raffaella (2007), "[Wording and Meaning\(s\)](#): EU-Israeli Political Cooperation according to the ENP Action Plan" Mediterranean Politics, 11(1), 62.

Del Sarto, Raffaella (2011), "[Plus ça change...? Israel, the EU and the Union for the Mediterranean](#)," Mediterranean Politics 16(1): 117-153.

du Plessix Caroline, (2011) "The European Union and Israel," Bulletin du Centre de recherche français Jerusalem. URL : <http://journals.openedition.org/bcrfj/6675>.

Gordon Neve and Sharon Pardo (2015), "[The European Union and Israel's Occupation](#): Using Technical Customs Rules as Instruments of Foreign Policy," The Middle East Journal, 69, Number 1, Winter, pp.74-90.

Gordon, Neve and Sharon Pardo (2014), "[Normative Power Europe and the Power of the Local](#)," Journal of Common Market Studies. 53 (2), 416-427.

Greene Toby & Jonathan Rynhold (2018), "[Europe and Israel: Between Conflict and Cooperation](#)," Survival, 60:4, 91-112.

Harpaz Guy (2012), "[The Dispute over the Sovereignty of Jerusalem](#): EU Policies and the Search for Internal Legal Coherence and Consistency with International Law," European Foreign Affairs Review, 17(3).

Harpaz Guy (2017), "[The EU's New Approach To the Two-State Solution](#) in the Israeli-Palestinian Conflict: A Paradigm Shift or PR Exercise?" Leiden Journal of International Law, 30 (3), pp. 603-628.

Harpaz Guy (2018), "[The Front Polisario Verdict](#) and the Gap Between the EU's Trade Treatment of Western Sahara and Its Treatment of the Occupied Palestinian Territories," Journal of World Trade, 52 (4), 619-642.

Harpaz Guy and Asaf Shamis (2010), "[Normative Europe and the State of Israel: An Illegitimate Eurotopia?](#)", Journal of Common Market Studies, 48(3), 579-616;

Harpaz Guy and Eyal Rubinson (2010), "The Interface between Trade, Law and Politics and the Erosion of Normative Power Europe: Comment on Brita," European Law Review, 35 (4), 551-570.

Harpaz, Guy (2007), "Normative Power Europe and the Problem of Legitimacy Deficit: An Israeli Perspective," *European Foreign Affairs Review*, 12, 89-112.

Harpaz, Guy (2015), "[The EU Funding of Israeli Non-governmental Human Rights Organizations](#): When EU External Governance Meets a Domestic Counter-Strategy," *European Foreign Affairs Review*, 20(2), 207-225.

Herman, Lior (2006), "An Action Plan or a Plan for Action: Israel and the European Neighbourhood Policy," *Mediterranean Politics*, Vol. 11 (3), pp. 371-394.

Kney-Tal, Harry (2006), "Israel and Europe," in: *Europe and the Middle East, The BESA Colloquia on Strategy and Diplomacy*, 19, Bar Ilan University, 53-59.

Levy Aviad (2019), "[Understanding international Schadenfreude](#): the pains of Europe as a protective shield of the Israeli self-perception," *Journal of International Relations and Development*.

Magen, Amichai (2012), "[Israel and the Many Pathways of Diffusion](#)," *West European Politics*, 35(1), 98-116.

Müller Patrick and Peter Slominski (2016), "[The Role of Law in EU Foreign Policy-making](#): Legal Integrity, Legal Spillover, and the EU Policy of Differentiation towards Israel," *Journal of Common Market Studies*, 55 (4).

Müller Patrick & Peter Slominski (2018), "[Legal framing and the EU's external relations](#): how NGOs shaped the negotiations for an Israel-Europol cooperation agreement," *Journal of European Public Policy*.

Munin, Nellie, "Israel-EU Trade Relations: Prospects for the Future Towards a Free Trade Area in Services".

Musu Costanza (2010) *European Union Policy Towards the Arab-Israeli Peace Process*, Palgrave Macmillan.

Navon, Emmanuel (2003), "EU and Israel: An Historical Perspective (1973-1993)," in the *Annual Israeli Association Newsletter*, issue 10, pp.15-19.

Oliveira Martins Bruno (2016), "[Interpreting EU-Israel relations](#): a contextual analysis of the EU's Special Privileged Partnership proposal," *Cambridge Review of International Affairs*, 29:1, 151-170.

Pardo Sharon & Neve Gordon (2018), "[Euroscepticism as an Instrument of Foreign Policy](#)," *Middle East Critique*.

Pardo, Sharon (2009), "[Going West: Guidelines for Israel's. Integration into the European Union](#)," *Israel Journal of Foreign Affairs*, 111(2), 51-62.

Pardo, Sharon (2013), "[The Year that Israel Considered Joining the European Economic Community](#)," *Journal of Common Market Studies*, 51(5), 901-915.

Pardo, Sharon (2014), "Views from the Neighbourhood: Israel", in N. Chaban and M. Holland (eds), *Communicating Europe in Times of Crisis: External Perceptions of the European Union*, Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Pardo, Sharon and Joel Peters (2010), *Uneasy Neighbors: Israel and the European Union*, Plymouth: Lexington Books.

Persson Anders (2020), *EU Diplomacy and the Israeli – Arab Conflict: 1967-2019*, Edinburgh University Press.

Reich Arie (2015), "[The European Neighbourhood Policy and Israel: Achievements and Disappointments](#)," *Journal of World Trade*, 49 (4).

Robinson, Eyal (2010), "[More than Kin, Less than Kind: The Status of Occupied Territories under the European Union's Bilateral Trade Agreements](#)" *The European Forum Working Paper Series*, November.

Scarpetta Vincenzo and Pawel Swidlicki (2011), "The EU and the Mediterranean: Good Neighbours?" June.

Shamis, Asaf and Guy Harpaz (2007), "Café Europa: Contemporary Europe in Israeli Public Discourse – A Linguistic Constructivist Perspective," *The Israeli association for the study of European integration*, working paper 3/07.

Tocci Nathalie (2009), "[Firm in Rhetoric, Compromising in Reality](#): The EU in the Israeli–Palestinian Conflict," *Ethnopolitics*, 8:3-4, 387-401.

Tovias, Alfred (2003), "[Mapping Israel's Policy Options Regarding its Future Institutionalized relations with the European Union](#)," Working Paper No. 3, CEPS Middle East & Euro-Med Project, January.

Tovias, Alfred (2007), "Spontaneous vs. Legal Approximation: The Europeanization of Israel," *European Journal of Law Reform*, 3.

Tovias, Alfred and Refaella Del Sarto (2001), "[Caught Between Europe and the Orient: Israel and the ENP](#)," *The International Spectator*, 36(4), 91.